

Motion till riksdagen 2020/21:3510

av **Magdalena Schröder (M)**

Stärk väljarnas makt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrat valsystem där väljarnas makt att utse folkvalda stärks och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

All offentlig makt i Sverige utgår från folket. I praktiken är emellertid medborgarnas inflytande över vilka som ska representera dem i kommun, region och riksdag begränsad. Makten att utse vilka som ska representera väljarna i kommun, region och riksdag finns framförallt hos de politiska partierna. Processerna för att ta fram valsedlar till de olika beslutande församlingarna ser olika ut i de olika partierna, också olika i olika delar av landet då processen kan se olika ut från valkrets till valkrets.

Kombinationen av sjunkande medlemsantal i de politiska partierna och höga krav för att bli personvald i Sverige är ett demokratiskt problem. Få av Sveriges politiker är personvalda. Många innehar sina positioner som förtroendevalda som en följd av sin placering på partiets valsedel.

Sverige borde inspireras av Finland där väljarna har större makt att utse vilka de ska representeras av. I Sverige är traditionen, till följd av vårt system, att många medborgare i första hand röstar på ett politiskt parti, inte på en viss person. I Finland däremot måste medborgarna personrösta. Väljaren röstar således på en person, som i sin tur också representerar ett parti. Inte som i Sverige där många enbart röstar på ett parti, vilka i sin tur genom rangordnade listor har utsett personerna som ska företräda partiet.

Att stärka väljarnas makt över vilka som ska representera dem i beslutande församlingar vore bra för demokratin och skulle stärka förtroendet för och tilltron till det politiska systemet.

Sverige borde med inspiration av Finland förändra valsystemet för att bli mer öppet och demokratiskt. Partierna borde inte ha möjlighet att rangordna kandidater på listor, utan istället bör valsedlarna utformas på annat sätt, exempelvis att kandidaterna skrivs ut i bokstavsordning eller annan slumpmässig ordning för att sedan i allmänna val låta

väljarna utse vilka av partiernas kandidater som ska representera dem i beslutande församlingar. Ett förändrat valsysteem där samtliga folkvalda är personvalda skulle stärka demokratin.

Magdalena Schröder (M)